

Σειρά Ποντιακῶν λαογραφικῶν ἐκπομπῶν ἀπὸ τὴν Υ.ΕΝ.Ε.Δ. τῆς Π.Ε.Π.Σ.

Ἑκπομπή 62 (7-5-1975)

. Σ Η Μ Α

Ἀκοῦτε τὴ λαογραφικὴ ἐκπομπὴ τῆς Πανελληνίου Ἑνώσεως Ποντιακῶν Σωματεῶν " Ποντιακὴ ἠχώ " ποὺ γράφει καὶ ἐπιμελεῖται ὁ Στάθης Εὐσταθιάδης.

. τὸ σῆμα σβῆνει

" Ἐρθεν κι'ὸ Καλομηνᾶς, γάλαν φᾶ ὄνταν πεινᾶς ".

Ἀνθόσπαρτα τὰ βουνά τοῦ Πόντου μέ μανουσάκια, τουτουγιάδες, Παναγίας δάκρυα, μάραντα, ἀγριοτριαντάφυλλα καὶ λογιῆς-λογίων ἄλλα λουλουδιὰ. Μέσα στὴν ἀρωματισμένη ἀτμόσφαιρα ἡ ζωὴ χαμογελοῦσε ἐπὶ αἰῶνες. Οἱ πόντιοι κρατοῦσαν μέ πείσμα τίς παραδόσεις. Εἶχαν συνείδηση τοῦ ιστορικοῦ τους παρελθόντος, πλὴστη στὰ πατροπαράδοτα καὶ ἀσάλευτη πάντοτε τὴν πεποίθηση ὅτι ἡ ψυχὴ τους δέν θά λυγίσῃ καὶ μέ τὰ πλὺ φοβερά κτυπήματα.

Οἱ ἐθνικοθηρησκευτικὲς παραδόσεις κρατοῦσαν πάντοτε ὀλοζώντανα τὰ ὥραϊα αἰσθήματα τῶν ἐλλήνων τοῦ Πόντου γιὰ τὴν ζωὴ καὶ τίς ὀμορφιές της. Μέ τὴν ἐθνικὴ ἰδέα συναδελφωμένη πάντοτε ἡ ἰδέα τοῦ ἀνθρωπισμοῦ.

Ὅταν τὸ Πάσχα συνέπιπτε μέ τὸν ἐρχομὸ τοῦ Μάη, ἡ χαρὰ τῆς Λαμπρῆς ἐπρόβαλλε λαμπρότερη. Τὰ ὥραϊα αἰσθήματα τῶν ἀπλοϊκῶν ἀνθρώπων ἀποκτοῦσαν βαθύτερο περιεχόμενο. Διαυγεῖς οἱ στοχασμοὶ ὀδηγοῦσαν σὲ ψυχικὲς ἐξάρσεις. Ἡ ἀνάσταση τοῦ Χριστοῦ προκαλοῦσε τὴν ἀνάταση τῆς ποντιακῆς ψυχῆς. Οἱ θυμοὶ καὶ οἱ πικρίες, οἱ μικροπαρεξηγήσεις ἀπὸ τὴ ρουτίναν τῆς ζωῆς, παραμερίζονταν καὶ ἄδολη ἀγάπη ἐβασίλευε παντοῦ.

Σὲ κᾶθε χωρίο τοῦ Πόντου ἡ Λαμπρὴ εὗρισκε τοὺς ἀνθρώπους χαρούμενους, μονιασμένους, συναδελφωμένους. Τοὺς ὑπενθύμιζε κατὰ τὴ διάρκειαν τῆς δουλειᾶς τὴν ἀνάγκη νὰ παραμείνουν ἀφοσιωμένοι στίς παραδόσεις, γιὰ νὰ μπορέσουν νὰ ἐπιβιώσουν στὸ διάβα τῶν χαλεπῶν καιρῶν.

. ΛΥΡ - ΤΡΑΓ

" Ἀνοιξὴ καὶ Λαμπρὴ. Μᾶης καὶ χαρὰ τῆς φύσης. Καὶ στὸ τριήμερον τῆς Λαμπρῆς

Εὐσταθιάδης

καί μετά ἀπό αὐτήν στόν Πόντο ἡ χαρά τῶν ἀνθρώπων ἔπαιρνε βαθύτερο νόημα. Χαρά γιά συμπαράσταση τοῦ ἀνήμπορου. Χαρά καί ικανοποίηση οἱ ἐπισκέφεις στά σπίτια τῶν πονεμένων. Μέ τό - Χριστός Ἀνέστη - ὅλοι πρόθυμοι νά σταθοῦν μπροστά στόν βωμό τοῦ ἀνθρωπισμοῦ, γιά νά θυσιάσουν ἐκεῖ γιά χάρη τῶν συνανθρώπων, νά προσφέρουν τήν ἀληθινή ἀγάπη τους.

Καί ἡ ἀνάσταση τοῦ Χριστοῦ μέ τήν ἀναγεννημένη φύση τῆς ἀνοιξης, ποῦ μέ τόν Μάη προβάλλει σέ ὅλο της τό μεγαλεῖο, ἀναπτέρωναν τίς ἐλπίδες τῶν ποντίων ἐπὶ αἰῶνες γιά τήν ἀνάσταση τοῦ Γένους. Ἦταν κάθε φορά ἓνα καινούργιο ξεκίνημα τῆς ποντιακῆς ψυχῆς γιά τόν ἴδιο πάντοτε ἀγῶνα, γιά τήν ἴδια πάντοτε πορεία πρός τά ἐμπρός, πρός τό μέλλον μέ ὁδηγό τήν Ἑλλάδα καί τά πεπρωμένα της. Κι' ἂν ἦρθαν ὥρες δύσκολες καί ἡ μοῖρα πρόσταξε ξερριζωμό, ἡ ψυχὴ ἀδούλωτη καί ἐλεύθερη παρέμεινε. Κι' ἂν εἶναι ματωμένη ἡ ποντιακὴ ψυχὴ, δέν θά παύσῃ ποτέ νά κοιτάζῃ ἀπὸ τήν Ἑλλάδα πρός τόν χῶρο τῆς ἀνατολῆς, πέρα στόν Πόντο, ὅπου θά ἀγιομαχοῦν τὰ κύματα τῆς Μαύρης θάλασσας καί οἱ ἀναστεναγμοί τοῦ Προμηθεΐα Δεσμώτη στά βράχια τοῦ Καυκάσου θά συνθέτουν μαζί μέ τίς λαχρές τῶν ποντίων ἀκριτῶν θεῖα ἀρμονία, ὕμνο στά μεγαλουργήματα τοῦ ἀθάνατου ἐλληνικοῦ πνεύματος.

. ΛΥΡ - ΤΡΑΓ

Συνεχίζομε τό πρόγραμμά μας μέ δίστιχα τῆς ἀγάπης.

. ΛΥΡ - ΤΡΑΓ

Καί τώρα τό ἀνέκδοτό μας. Παρουσιάζει τῇ λαϊκῇ θυμοσοφίᾳ, ποῦ μέ πνεῦμα ἑτοιμότητος χρησιμοποιεῖ τήν μέθοδο τῆς ἀντιστροφῆς τῶν ὅρων,

- Ὁ δέσκαλον ἐποῖνεν μάθεμαν σέ ἀγράμματους ἡλικιωμέν' τς. Ἐμάτσεν ἀτς τό Α-Β, ὅλια τὰ γράμματα. Ἐθέλεσεν νά μαθίζ' ἀτς καί τ' ἀριθμούς. Ἐρθαν σὸν ἀριθμόν 3. Ἐρωτᾷ ὁ δέσκαλον ἂν ἐξέρ' κανεῖς ποῖτον ἐν ἀτὸ ὁ ἀριθμός. Ἐσκῶθεν ὁ ἐσχωρεμένον ὁ Λουκᾶς.

- Δέσκαλε - εἶπεν - ἀτὸ τό Ε ἂν, τό ἔφιλον. Τὸ 3 ἄμον ἔφιλον ὁμοιάζ'.

- Ὅχι Λουκᾶ. Πρόσεξον καλὰ. Τὸ ἔφιλον τερεῖ σά δεξιά μερέαν. Ἀτὸ ἐν ἀριθμός καί τερεῖ σά ζεβριά μερέαν. Ἀτὸ Λουκᾶ κι' ἐν ἔφιλον. Ἐν τό 3.

Ὁ Λουκᾶς μέ τὰ νεῦρα ἐλάγκεφεν κι' ἐσκῶθεν καί ἐστάθεν ἐμπροστά σὸν δέσκαλον, τὸν ἐσχωρεμένον τὸν θύμιον.

- Δέσκαλε, γιά τέρεν, ἐγὼ ποῖος εἶμαι;

- Ὁ Λουκᾶς εἶσαι.

- Καλόν, εἶπεν ὁ Λουκᾶς καί ἐκλῶσεν ἀπὸ ράσιας. Ἐάτς ὄνταν κλώσικουμαι,

ὁ Λουκάς κι' εἶμαι; Μὲ τὸ νὰ ξηλωσες τὸ ἔφιλον ἀσὰ δεξιά σὰ ζεβριά μερέαν,
ἐγέντον 3;.....

(Περὶ λήψης: Ὁ χωρικός ἀντικρούει τὸ ἐπιχείρημα τοῦ δασυάλου ὅτι ὁ ἀριθμὸς
3 κοιτάζει πρὸς τὰ ἀριστερά γι' αὐτὸ δὲν εἶναι τὸ γράμμα ἔφιλον, τὸ ὁποῖ-
ον κοιτάζει ἀντιθέτως πρὸς τὰ δεξιά. Ὁ χωρικός τοῦ λέει ὅτι ὁποία στροφὴ
κι' ἂν πάρῃ ὁ ἄνθρωπος, παραμένει ὁ ἴδιος.)

• • • • • ΛΥΡ - ΤΡΑΓ • • • • •

Ἀνακοίνωση: Ὁ σύλλογος Φάρος Ποντίων ἐπαναλαμβάνει τὴν ἐρχόμενη Κυριακὴ
στὴς 11 ἡ ὥρα τὸ πρωὶ στὸ θέατρο Γ. Χατζώκου τὴν παράσταση τοῦ ἔργου " Οἱ
ἀετοὶ καὶ τὸ κάστρον τῆ Ματσούκας " τοῦ Ἰσαάκ Εὐσταθιάδου κατὰ σκηνοθεσίαν
Ἡρακλῆ Κοκοζίδου. Ἐκτακτοῦ συμμετοχῇ Μιχάλη Κυνηγόπουλου. Εἰσιτήρια προπω-
λοῦνται στὰ γραφεῖα τοῦ συλλόγου καὶ στὸ ταμεῖον τοῦ θεάτρου.

• • • • • ΛΥΡ - ΤΡΑΓ • • • • •

Μὲ τοὺς ἀκόλουθους σκοποὺς κλείνομε τὸ πρόγραμμά μας.

• • • • • ΛΥΡ - ΤΡΑΓ • • • (δύο ἐλεύθεροι σκοποὶ)

Ἐδῶ τελειώνει ἡ ἐκπομπή μας. Κοντὰ σας καὶ πάλι τὴν ἐρχόμενη ἐβδομάδα
τὴν ἴδια μέρα καὶ ὥρα.

• • • • • Σ Η Μ Α • • • • •

Ἀκούσατε τὴ λαογραφικὴ ἐκπομπή τῆς Πανελληνίου Ἑνώσεως Ποντιακῶν Σωμα-
τείων " ποντιακὴ ἡχώ " ποὺ γράφει καὶ ἐπιμελεῖται ὁ Στάθης Εὐσταθιάδης.

• • • • τὸ σῆμα σβῆνει • • • • •